

TÌM HIỂU CHUNG VỀ PHÉP LẬP LUẬN GIẢI THÍCH

Bài tập

1. **Bài luyện tập**, trang 72, SGK.
2. Nhờ sự giải thích trong bài *Óc phán đoán và óc tưởng tượng* (trang 72 – 73, SGK), em đã hiểu thêm điều gì về việc thưởng thức một áng văn chương ?
3. Đọc lại văn bản *Không nhận cá* (bài tập 3, tiết *Tìm hiểu chung về văn nghị luận*, trang 9, sách này) và cho biết, Công Nghi Hưu đã bảo vệ quan điểm của mình bằng phép lập luận nào, chứng minh hay giải thích ?
4. Câu chuyện *Nhan Xúc nói chuyện với Tề Vương* (đã được kể một phần ở bài tập 2, tiết *Tìm hiểu chung về văn nghị luận*, trang 8 – 9, sách này) có một đoạn tiếp như sau :

Sau khi Nhan Xúc trả lời : "Kẻ sĩ đáng tôn quý, quân vương không đáng tôn quý".

Tề Vương hỏi : "Có sách nào nói thế không ?".

Nhan Xúc thưa : "Có [...]".

Hãy đoán xem sau khi quả quyết rằng "Có", Nhan Xúc sẽ dùng phép lập luận gì, chứng minh hay giải thích để thuyết phục Tề Vương.

5. Hãy đọc mẩu chuyện sau đây :

NÓI VÍ DỤ

Có người bảo vua nước Lương⁽¹⁾ rằng : "Huệ Tử⁽²⁾ nói việc gì cũng hay ví dụ. Nếu nhà vua không cho ví dụ thì Huệ Tử chắc không nói gì được nữa".

Hôm sau, vua đến thăm Huệ Tử, bảo rằng : "Xin tiên sinh nói gì cứ nói thẳng, đừng ví dụ nữa".

Huệ Tử nói : "Nay có một người ở đây không biết nổ là cái gì, mới hỏi hình dạng cái nổ thế nào. Nếu tôi đáp rằng : Hình dạng cái nổ giống như cái nổ thì người ấy có hiểu được không ?".

Vua nói : "Hiểu làm sao được ?".

Huệ Tử lại nói : "Thế nếu tôi bảo người ấy : Hình dạng cái nổ giống như cái cung nhưng có cán, có lẫy thì người ấy có biết được không ?".

Vua trả lời : "Biết được".

Huệ Tử bèn nói : "Ôi ! Khi nói với ai là đem cái người ta biết để làm ví dụ với cái người ta còn chưa biết, để khiến người ta biết. Nay nhà vua bảo tôi đừng ví dụ nữa thì tôi không sao nói được".

(Theo *Cổ học tinh hoa*)

Em thấy mẩu chuyện trên giúp ta hiểu rõ tầm quan trọng của dẫn chứng trong văn lập luận chứng minh hay trong văn lập luận giải thích ? Vì sao ?

---

(1) *Lương* : một nước ở Trung Quốc thời cổ.

(2) *Huệ Tử* : tức là Huệ Thi, một nhà triết học Trung Quốc thời xưa.